

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K. za pol leta 2 K. za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Dr. Korošec hoče pravico — pa samo za sebe.

Zadnji „Slov. Gospodar“ je skrajno togoten, ker mi ne poveljčujemo vsakega koraka dr. Korošca, ampak mu priznamo samo to, kar mu gre. Naši čitatelji se prav dobro spominjajo, da smo vse zabeležili, kolikorkrat koli se je dr. Korošec v proračunskem odseku oglasil. Ali je dr. Korošec povrnil v „Slov. Gospodarju“ milo za drago? Ali se spominjate, da je „Slov. Gospodar“ v svoji pravičnosti že kdaj omenil, da je poslanec Roblek posredoval v hmeljski zadevi pri poljedelskem ministerstvu, pri Poljakih itd. Ali je „Slov. Gosp.“ že kje kdaj zabeležil, da je poslanec Ježovnik izposloval podporo poškodovancem po uimah? In poslanec dr. Ploj je vendar, kar bo dr. Korošec vendar rad priznal, vsaj desetkrat bolj izkušen in delaven nego dr. Korošec. Ali mu „Sl. Gosp.“ to pripozna? O Robleku še v „Slov. Gospodarju“ nismo čitali niti v eni zadevi pravičnega poročila, enako ne o Ježovniku ali dr. Ploju. Ti so le nasprotniki Korošcu k srcu priraslih prešičev, bikov in druge živine! To je vse, kar v „Gospodarju“ o njih čitamo. To so največji lenuhi, dr. Korošec (ali kakor „Nene Freie Presse“ piše: pater Korošec) je pa skrajno marljiv človek, ki žrtvuje denar, čas in zdravje. Nam drugim politikom, ki pa ne vlečemo dijet, mora pa biti naše trudapolno delo menda le zdravju koristno, ka-li?

Nikakor nočemo trditi, da se pater Korošec v proračunskem odseku ni oglasil nekolikokrat. Toda če se je dal voliti v ta važni odsek, je bila to njegova dolžnost. Neumnost je trditi, da je le dr. Korošec v tem odseku bil izredno marljiv (kar je dr. Ploj storil, o tem seveda klerikalno časopisje molči!), neumno je primerjati dr. (patra) Korošca z onimi poslanci, ki sploh v dotičnih odsekih niso bili, saj vendar tudi Pišek, Roškar in dr. Benkovič niso govorili, ker niso v odseku! V ostalem pa moramo trdno ostati na svojem stališču, da smo od patra Korošca pričakovali kaj več.

O vseučiliščih je stavil predlog, toda besede o slovenskem vseučilišču si ni upal sprožiti. Predlagal je študij predpogojev vseučilišč, ko smo vendar že daleč čez predpogoje. Saj je bivši minister Hartel dal izšolati docente za vse stroke slovenske pravne fakultete. Dr. Korošec pa zdaj predlaga šele študij pogojev.

Nadsodišče v Ljubljani bi imelo le pomen, če tja spada slovensko Štajersko in Koroško. Ali si je dr. Korošec upal to predlagati? Spremenil je predlog in s tem zatajil slovenski program.

Na drugi strani pa v svoji strankarski strasti strelja še večje kozle in več škoduje nego je vse njegovo delo vredno. Kazalo se je, da se ustanovi v državnem zboru močen klub Slovencev, Hrvatov, Malorusov, Rumunov in Lahov, ki bi zagovarjal autonomijo, ki je za Slovence največje važnosti. Zasluga gre dr. Ploju. Kaj je pa storil dr. Korošec? Šel je in izjavil, da klerikalci ne morejo sodelovati, če bi bil dr. Ploj predsednik! In izvoljen ni bil Slovenec dr. Ploj, vsled česar izgubi klub za Slovence pravo vrednost. Tako postopa „pravični“ dr. Korošec, ki je vtelešena krivičnost zoper drugo misleče rojake, za sebe pa zahteva več nego pravičnost.

Toda govorimo vendar še nekoliko o pravičnem presojevanju nasprotnika v politiki. Gospodje okoli „Slov. Gospodarja“ niso vsak dan na razpolago, da bi se o pravici razgovarjali. Kadar se gre za ubogega svetega očeta, za uboge nune in patre na Francoskem, takrat robnijo čez liberalno krivico. Če so pa gospodje duhovniki na konju, tedaj pa kličejo smrt vsemu, kar pride njih častihlepju v nasprotje. Cela slovenska javnost nam je priča, da so še pred malo dnevi mariborski klerikalci klicali ubogo kmečko ljudstvo, naj z nasiljem onemogoči shode narodne stranke. Izrecno so pozivali, naj toliko klerikalcev gre na shode narodne stranke, da bodo v večini. Potem naj izvolijo klerikalnega predsednika, kateri naj govornikom narodne stranke besedo odtegne. Gospodje, Vi ste razpoloženi o pravičnosti govoriti, namreč v kolikor se dr. Korošca v državnem

zboru tiče. Vi hočete v nas vzbuditi odlok, da njegove sicer nestrokovnjaške govore in ne preveč bistroumne predloge povišujemo v deveta nebesa. Ker tem govorom priznamo le toliko vrednosti, kolikor je po naši vestni sodbi res imajo nas primerjate s psi, našo kritiko z lajanjem ščeneta. Iz teh surovih besed bi se dalo sklepati, da ste skrajno togotni, ker se Vam ne zdimo dovolj pravični.

Toda ali ne postopate Vi nasproti drugače mislečim Slovincem, kakor če bi Vam za pojem pravice sploh nič ne bilo? Vaše nasilno nastopanje zoper neklerikalne posojilnice, Vaš bojkot narodnih domov, Vaše krivično hujskanje zoper Robleka in dr. Ploja zaradi srbskih mej in Trubarjevih slavnosti, vzbuja v naprednih Slovincih mnenje, da Vi, ker ste zdaj navidezno mogočni, sploh ne nameravate nikdar po pravičnosti klicati. Človeška sreča je opoteča. Stranke prihajajo in odhajajo. Poslanec kliče ljudstvo danes „hosana“, čez par tednov pa „križaj ga“. Gospod dr. Korošec, Vam so taki slučaji znani!

Vi ste neizprosni rabelj, Vi ste pomagali umoriti dr. Dečka, katerega ste prej slavili, Vi danes na Dunaju niti ne govorite s slovenskim poslancem dr. Plojem, za katerega ste se pred letom dni s svetim ognjem borili. Mogoče, da bode nekega dne prišel čas, ko bode stala pripravljena grmada za Vas, dr. Korošec, ali za Vašega Trglava, saj veste zakaj, ali za z grehi preobloženega dr. Benkoviča. Ta sodni dan je celo nekaj prav lahko mogočega, kajti tudi o Vas velja geslo, da Bog vse vidi, Bog vse ve in greh se tudi pri Vas delati ne sme.

S tem nočemo Vam groziti, da bomo se mi nad Vami tako maščevali. Nam se zelo zdi, da tega niti treba ne bode. Ljudem, ki so na vaši strani, se samim začenjajo oči odpirati. Vi ste moč nasilne fraze do skrajnosti izrabili, fraza tudi pri Vaših ljudeh ne vleče več. Mnogo ste obljubovali, mnogo časti ste pokradli poštenim ljudem, da bi na krmilo prišli. Morebiti Vam Vaša lastna stranka pripravlja žalosten konec. V Vaši stranki

LISTEK.

Jakob Skendžič.

Pripovedka.

Srbski spisal M. Budisavljevič. Prevedel Podravski.

Komaj smo prikobacali iz globoke gaške doline na Jančo, kar nas na samem griču dobi vihar in se vlije ploha. Nad nami so viseli visoki, črni oblaki, ki so se radi svoje teže spuščali čimdalje nižje; velike deževne kapljice so padale po listju in na tla.

Veter je močno žvižgal; visoka, stoletna drevesa so se zvijala nad nami, mlajša, manjša drevesa pa so se priklanjala do tal; od vseh strani je bilo slišati šum listja ter pokanje vej. Po vsej gori je nekako zamolklo donelo in ko je veter za trenutek prenehal, pa je odmevalo po dolini, kakor bi kdo močno žvižgal.

Po rebrih se je stekala voda, plitvi jarki so se nakrat napolnili ter poplavljali obrežje; ponekod je bila cesta podobna kalni reki; vodni prod se je valil ter nesoč s seboj les in kamenje, padal v dolino slično močnemu, težkemu vodopadu.

Naš majhni voziček je drdral urno, preskakajoč s kolesi vodo ter močno se nagibajoč sedaj na desno, pa znovič na levo. Jaz sem imel ogr-

njen usnat plašč, kočijaž Milivoj si je ovil konjsko preprogo ter nategoval vajeti konja, ki je dirjal na desni in ki se je splašil pri slehernem šumu.

Od daleč je donel k nam grom in ko je naliv ponehal, je bliskalo vedno bolj. Kadar je zabliskalo, se je zasvetila vsa planina in sledil je čimdalje močnejši in silnejši grom, razlegal se kakor grozno rjojenje, ki se odbija od visokih gričev, močno potresal zemljo in potem polagoma kot zadnje hropenje umolknil v globokih jarkih in kotanjah.

Čimdalje bolj mi je jelo presedati takšno potovanje. Nestrpljivo sem se oziral okrog, če mar ne zagledam kakšne krčme, da najdem ondi zavetje. Vedel sem, da to vreme more vstrajati do noči.

„Ali že kmalu dospeva, Migelj?“ vprašam voznika.

„Tako. Imejte potrpljenje!“ in zamahne po konjih z vajeti.

V tem hipu se nad nama močno zabliška in se začne kratek, močen grom. Osedlan konj se prestraši ter sine na stran; le malo je manjkalo, da se nismo zvrnili.

Strela je vdarila nekoliko korakov pred nama in čez malo časa sva dospela do visokega hrasta, razcepljenega od vrha do tal; ena polovica je še štrlela kvišku, druga pa se je odče-

snila in se s polomljenimi vejami naslonila ob drugo drvo.

Naliv je postal zopet močnejši; čutil sem, kako mi je opiral hrbet. Poravnal sem si nekoliko bolje kožuh ter se vdal usodi.

„Tukaj sva“, reče voznik čez malo časa.

Pogledam. Pred nama poleg velike ceste je stala srednje visoka, rdeča hiša s tablico in z vencem iz lubja. Pri cesti je bila odprta kolarna, kamor je voznik krenil s kočijo.

„Hej, pozor, pozor!“ se začuje glas znotraj.

Notri je bil še en, navaden voz; malo je manjkalo, da nismo trčili ob njega. Vendar sva se ga nekako izognila in obstala sva pod streho. Pri onem vozu je stal voznik male rasti, ki je izpregal konja. Izpod črnega plašča mu je še odtekala voda.

„Le malo je manjkalo, da si nisi zlomil oja in si ubil konja“, reče obrnjen proti mojemu vozniku, ki je bil že stopil s kočije.

„Nisem ga videl, brate, da veš. Dobro da nismo poginili“, pravi ter pogleda starca v obraz.

„O, ti si, Jakobin, ki sloviš po svoji pobožnosti?“ ga vpraša nakrat Migelj.

„Meni se je zdelo smešno, da je malega starca klical Jakobina.

Starec se zgane, naju hladno pogleda ter odvrne resno:

„Da, jaz sem!“ in vrže vajeti na voz.

ih je mnogo, ki so jedli na veliki petek meso, ki so javno Boga preklinjali in častito duhovščino zmerjali, ki so nečistniki itd. Vi ste jih na vodilna mesta spravili in kdo ve, če jim že niste na poti. Mene, tekel, fares!

Gospod dr. Korošec, mi sklepamo: Vaše povdarjanje pravičnosti nam je simpatično. Veseli nas, da se Vam oglašča vest. Veseli nas, če nameravate svoje posurovele pristaše v naprej opominjati k pravičnosti, kar Vam utegne prav priti. Tudi med političnimi nasprotniki se da doseči način človeškega občevanja. Dokler ste Vi na stališču, da morate nasprotnike pohrustati, pa ne kličite po pravici za sebe. Pred nekaj tedni je nek krojaški pomočnik v celjski okolici vzbudil veliko pozornost. To je bil oni, ki je na Bregu razgrajal in se je tudi v orožnika zaletel, ki ga je potem z bajonetom smrtnonevarno ranil. Pri sodnji so reveža, ki je sveto zatrjeval, da je s svojim razgrajajočim govorom imel le namen vse socijalne demokrate izpreobrniti, pomilovaje odpustili. Tudi Vi rohnite v svojem „Slov. Gosp.“ leto in dan čez nas „liberalce“ ter kličete na boj zoper nas z vsemi sredstvi, zdaj ste se pa naenkrat spomnili, da smo mi Vam premalo pravični. Da, g. dr. Korošec, Vi nimate za seboj zaslombe razumnega dela slovenskega prebivalstva. Mnogo jih je, ki čakajo, da se nad Vami maščujejo. Če se Vam zdi potrebno, spomniti se pravičnosti, imate dovolj krivice popraviti. Mi smo Vam še preveč pravični. Ako hočete pa od nas še več pravice, dajte nam najprej — dober vzgled.

Oklic štajerskim kmetovalcem!

Kmetijski izlet v Prago.

C. kr. kmetijska družba kranjska namerava prirediti pod vodstvom g. c. kr. vinarskega nadzornika B. Skalickega, gospodarsko-poučen izlet v Prago na letošnjo jubilejno razstavo.

Kakor poroča Kmetovalec v števil. 6. z dne 31. marca 1908, je sestavila kmetijska družba sporazumno z deželnim kulturnim svetom za kraljestvo Češko v Pragi za to potovanje sledeči načrt:

Izlet bo trajal 10—12 dni in se bo vršil meseca julija ali avgusta.

Ogledalo se bo:

Prvi dan: Ogled gospodarske šole in kakega vzornega kmetijstva, kjer bo videti rejo južno-čeških konj težkega plemena (najbrž v Plavi).

Obed in prenočišče bode v Budjejevicah.

Drugi dan: Ogled krasnega veleposestva kneza Schwarzenberga in sicer gradu v Hluboki in vzornega dvora Vondrova.

Obed v Budjejevicah. Popoldne ogled postaje za obdelovanje barja v Zalši, vožnja v Tabor in prenočišče tam.

Tretji dan: Ogled staroslavnega mesta Tabora, kralj. češke kmetijske akademije, družbene mlekarne s parno silo. Z večernim vlakom v Prago.

Četrty, peti in šesti dan v Pragi. Ogled Prage in njenih starožitnosti, obisk in ogled raz-

ščin. Začudil sem se starčevi hladnosti ter vprašal z očmi Migelja: kdo je to?

„Jakob Skendžič, ali ga ne poznate? Saj je vendar Jakobin sloveč človek, prvi v okraju“, mi odvrne glasno Milivoj.

Starec sleče kožuh ter smehljuje se obstane pred nama. Gosti oblaki dima so se mu valili iz pipe. —

„Da, gospod, jaz sem, Milivoj me pozna; dolgo je že, kar sva se videla, ko sva še vozarila v Senj. Toda to je bilo in minilo. Nehal sem vozariti, prišel sem ob zemljišče in živino... imam še samo majhno kočico in ti dve kljuseti. Da, svoje dni sem bil prvi v okraju, kakor je rekel Migelj.“

Starec je izgovoril to nekako lahko, veselo, z neko prisrčno radostjo, kateri se nisem malo začudil. Majhen starček se mi je zdel naravnost smešen; razkoračil se je, se ponosno zravnal in gladeč si svojo dolgo, sivo brado, me je gledal nekako mirno.

„Kako ste dejali, oče, da je za vas vse minilo?“ ga vprašam.

Zdelo se mi je, da je starec komaj čakal tega vprašanja, zakaj veselo se je nasmehnil in lice mu je zažarelo.

„Nisem si bil pridobil malo — toda prišel ob vse, ker sem to prepustil sinu. A ni mi tega žal. Celih dvanajst let je bil na tujem in evo,

stave, ogled prve češke akcijske mlekarne v Nuslih, Freyve mlekarne in sladkorne tvornice v Visočanih, in če bo čas dopuščal, fiziološke in mlekarne postaje. Hrana in prenočišče v Pragi.

Sedmi dan. Izlet s parnikom po novokanalizirani reki Vltavi in sicer najprej v Trojo. Tukaj ogled češkega sadjarskega zavoda, potem v Melnik, ogled vinarske šole, vinogradov in kleti. Prenocišče v Melniku.

Osmi dan. Vožnja čez Stetje v Lovosice. Med potom ogled hmelnic pri Počapljih, ogled tvornice za porabo sadja v Trebenicah, dalje v mesto Roundnice, tukaj ogled tvornice za pluge in stroje za žetev, odtod v Berkovice in z vlakom v Prago. Prenocišče v Pragi.

Deveti dan. Iz Prage v Novovas pri Kolinu, tukaj ogled vzornega vrtnarstva, v Kolinu ogled okrajne drevesnice in v Lošanih ogled kmetijske elektrarne, v Kutlilih ogled vzornega kmetijstva g. Prekupka. Vožnja v Kutno goro. Ogled kmetijske šole, kakega vzornega malega posestva in skladišča za žito, velikih nasadov hrena v okolici, znamenitosti mesta — in odtod nazaj v Prago ali pa naprej čez Iglavo, Znojmo na Dunaj. Če bo zadostno število takih, ki se za to zanimajo, bi se lahko med potom na Dunaj ogledalo mesto Rec s slovečimi vinogradi in kletmi, dalje mesto Kornenburg s poskusnimi nasadi in Klosterneuburg, kjer je višja vinarska šola in sloveče kleti samostana.

Vsa vožnja iz Ljubljane na vsej progji (v Prago čez Linc in iz Prage nazaj čez Dunaj) bo veljala v III. razredu okrog 60 kron, v II. razredu tretjino več, torej okrog 80 kron, hrana in prenočišče bo stalo kakih 10 kron na dan, tako da bo vse potovanje veljalo največ 200 kron za osebo.

Slovenski kmetje! Poučna potovanja, prirejena po prej razloženem načrtu, so za vsakega Vas največje važnosti. Besede mičejo, zgledi vlečejo. Obzorje se razširi, skušnje Vaše se obogatijo, podjetnost se zviša, samozavest se okrepi, zaupanje v lastno moč se poveča. — Videli bode, kako na tujem gospodarijo, kako obdelujejo polje najbolj napredni avstrijski, to so — češki kmetje, kako iz slabše zemlje kakor je Vaša, pridelujejo mnogo več in dobivajo več dohodkov kakor mi, ki živimo na boljših zemljah.

Prepričali se bode, kaj ustvari prosto, napredno, svobodno mišljenje in kmetijska veda v pokrajinah, kjer se je češki kmet prvi otresel vseh predsodkov in prvi začel politično samostojno in samozavestno nastopati. Videli bode, kaj zmore šola in čitanje strokovnega časopisja in prepričali se bode, da je potreba za nas, slediti vzgledu češkega kmetijstva, ako hočemo doseči svoj cilj — trdno in samozavestno, bogato kmečko ljudstvo.

Premožnejši od naših kmetov, — ne zamudite lepe prilike, žrtvujte te krone, — saj to ni prav za prav žrtva, to ni izvržen denar, ampak ta denar bo vam nesel lepe obresti in stoterno bo se Vam povrnil, ako bode pozneje to, kar ste lepega na poučnem potovanju videli, v do-

sedaj je spoštovan od ljudi in od gospode. Sedaj ga peljem domu... nahaja se tu v krčmi, toda moj sokolček, moj golobček je premočen do poslednje niti.“

Starec se je razvnel čimdalje bolj.

„Peljem ga domu, da ga bo videla mati, da bo vsa vas videla sina Jakoba Skendžiča.“

Starec se sladko nasmehlja. Sname svojo novo rdečo kučmo in se poboža po glavi. Na njej se se lesketali dolgi in že precej redki sivi lasje. Njegova postava se mi je zdela nekako nenavadna, dostojanstvena.

„Ali je on tvoj edini sin, Jakob?“ ga vpraša voznik.

„Da, brate“, mu odvrne mirno Jakob ter se obrne znovič k meni, „edini je, radi tega sem tudi zanj žrtvoval vse. Mislim si: meni in moji stari zadostuje, ako imava le nekoliko pedij zemlje, kamor se vleževa po smrti. Vleževa se pa mirno in lahko, ker sva ga videla kot gospoda in človeka. Ej! kako nestrpljivo ga že pričakuje mati! Pripravila je vse, priredila sobo, pokadila jo z duhtečim metlinom, dala mu snažno posteljo, vtaknila za sliko vejo bazalika, da bi njen Mihec slajše spaval. Midva se lahko stisneva skupaj ob ognjišču... nič ne dene, stare kosti tega niti ne čutijo.“

Starec obmolkne; polasti se ga neko detinsko veselje.

mačem kraju, na svoji kmetiji oživotvorili ter se po vzgledih dosledno ravnali.

Prepričan sem, da se bode iz področja vsakega našega okrajnega odbora zglasil za to poučno potovanje, ki bo nudilo hmeljarju in živinorejcu, vinogradniku in poljedelcu obilo lepega in poučnega, vsaj po eden kmet ter poslal direktno na c. kr. kmetijsko družbo kranjsko 50 K kot prispevek za nakup vozne okrožne karte.

Ob enem naj vsakdo izmed štajerskih pri-glašencev naznani svoj priglas k potovanju podpisane mu, da bo nam omogočen skupni nastop.

Celje, dne 3. aprila 1908.

Dr. Anton Božič.

Boj za Št. Ilj v Slovenskih goricah.

„Slovenski branik“, vestnik naših pokrajin, nekako glasilo naše šolske družbe, piše pod tem naslovom v svoji zadnji številki:

Nemški listi poročajo, da so graški „burši“ vzeli to našo najbolj izpostavljeno trdnjavo v „oskrbo“. To bi ne bilo nič čudnega in je to pri nemških akademikih drugih mest, kakor Prage, že pravilo, da si izbere določen kraj, ki je narodno najbolj izpostavljen, v svojo oskrbo. Iz svojih sredstev zalagajo tam knjižnice, prirejajo predavanja, ustanavljajo pevka društva in organizujejo veselice. Nemško visokošolsko dijaštvo danes že davno ni več tako mlačno napram pozitivnemu narodnemu delu, kakor je bilo svoje dni, ampak sega aktivno in z veliko energijo v narodnostni boj ob mejah, posebno za časa volitev, državnih, deželnih in občinskih. Lahko smo zato prepričani, da izgubimo, ako se vest listov uresniči, ob štajerski narodni meji še Št. Ilj in da bo postal ta trg res Port Artur, s katerim se ga je pred dvema letoma tako rado primerjalo. Padel je ruski Port Artur in padel bo tudi slovenski, ako ne bomo znali ta novi nemški napad pravečasno odbiti!

Po zadnjem ljudstvenem štetju l. 1900 so v Št. Ilju 503 Slovenci in 201 Nemec, torej že skoro 30%. Nadalje sta tam dve ljudski šoli, slovenska (štiri razredi) in nemška (dva razreda), slovenska hranilnica in posojilnica in pa „Südmärkischer Spar- und Vorschussverein“. Vkljub številni večini smo relativno v gospodarskem in kulturnem oziru slabši od Nemcev, in Nemci ne bodo imeli pretežkega dela, ako nam hočejo Št. Ilj iztrgati iz rok. Nemci nastopajo po določenem načrtu, ki se jim bo vsekakor tudi obnesel pri naši naravnosti v nebo vpijoči malomarnosti. Nemci namreč nameravajo — kakor priznava dr. Pfaundler v „Statistische Monatsschrift“ iz l. 1906. sam — spojiti nemško jezikovno ozemlje na Srednjem Štajerskem z mariborskim nemškim jezikovnim otokom, in to ob južni železnici od Spielfelda do Maribora. Že danes imajo nasejano tam vse polno manjšin, kakor: Št. Ilj, Cirknica, Strihovec, Gradiška, Pesnica, Pesniški dvor, Kar-

„Vendar čakaj Snulja (tako je ime, znajta, moji stari), le jadikuj, kolikor se ti poljubi, toda moj sin je sedaj pri meni!“

In starček se sladko nasmehne; bil je povsem sličen otroku.

Skočim tudi jaz z voza, starec me pridrži in me nežno objame. Hotel sem se mu predstaviti, toda on me prehitil.

„Vem, po vozniku vem, kdo ste. Dobro poznam tudi vašega očeta. Toda blagovolite mi skazati ljubav ter pojdite z menoj k mojemu sinu; on že komaj čaka, da bi se imel s kom razgovarjati.“

Odidem za starim Jakobom. Črez trenutek se zopet obrne in obstane. Polasti se ga lahna otožnost.

„Le nekako čuden je in malo govori. Vedno je mračen in molči. Jaz mu, moj Bog, pripovedujem mnogo, on pa tuintam reče kako besedo. Bojim se, kar pa obvaruj Bog, da je bolan“, in starec upre svoje oči vame.

„Eh, takšni gospodje“, mu seže voznik v besedo, „le malo govore. Oni, Jakob, mnogo mislijo in razgovor jih le moti.“

Nasmejal sem se tem besedam, ki pa so Jakoba le obdrile.

„Tako tudi bo, prav praviš“, odvrne starec in kakor bi ne mislil rad na to, urno odide dalje

ševina, Leitersberg, — in te manjšine bodo sčasoma tvorile trden črno-rdečerumen pas od murskega kolena do Drave, kjer se nahajajo v mariborski okolici nemške predstraže: Pekre, Razvinj, Tezna, Pobrežje in Studenci. Slovenska meja bo tako razdeljena na dva dela: zapadni — od južne železnice računajoč — in vzhodni, ako se tekom časa ustanovi železnica Maribor—Zeleni travnik — in proces germanizacije postane neodoljiv.

Pri takšnem načrtu ni seveda nič čudnega, ako se hočejo Nemci za sedaj z vso silo vreči na Št. Ilj, ki je naša najsevernejša bastija proti prodirajočemu nemštvu. Mi pa bomo proti potencirani nemški sili ostali pri starih močeh! Saj nimamo tam nobene velike ljudske knjižice, ki bi dala trgu naravno oporo tudi v zavedni in izobraženi okolici! Ako pade Št. Ilj, se pomakne naša meja za 10 km proti jugu, ker se ostale vasi ne bodo mogle vzdržati proti nasilni asimilaciji, naše občine onstran in tostran Mure bodo izgubljene in slovenska posest se bo končala — pred Mariborom. Slovenske gorice, ki so tolikega gospodarskega pomena in ki so nam rodile toliko vnetih pesnikov in učenjakov, pridejo v nemške roke, vse naše napredovanje v arveškem sodnijskem okraju bo ostalo le lepa epizoda v našem narodnem boju — in mirno bo tekla Drava naprej . . .

Iz političnega sveta.

Umrl je nemški državni poslanec g. Avgust Kaiser, bivši podpredsednik državne zbornice; bil je zelo spreten parlamentarec in odličen član nemško-nacionalnega kluba.

Državni zbor je z veliko večino sprejel predlogo o rekrutnem kontingentu.

V proračunskem odseku je slov. klerikalni poslanec Žitnik, politični bratec dr. Korošca, izjavil, da je načeloma nasproten ustanovitvi samoslovenskih gimnazij, češ da se morajo fantje nemški naučiti, kakor bi to v samoslovenskih gimnazijah ne šlo. In dr. Korošec je na te izdajalske besede molčal. To so vam zagovorniki slovenskega šolstva. V „Slov. Gosp.“ pa se Korošec hvali, kako „junaško“ je nastopil za slovensko visoko šolo. Ali je mogoče še drzneje lagati? Varalice!

Goriški deželni zbor bo sklican mesca junija.

Madžarsko divjaštvo. Predsednik takozvane katoliške ljudske stranke na Ogrskem, obenem podpredsednik ogrskega državnega zbora, je vsekakor jako neotesan človek. Dasi takozvani katoliški politik, je vendarle prav malo katoliški. Nedavno je v zbornici nahnul nemadžarskega poslanca duhovnika Lukacza. Ko je namreč go-

voril neki narodnostni poslanec, je zavpil Rakovski, ta „vzor“ podpredsednik državnega zbora: „Ven ž njimi! Taki tepci! Strahopetci!“ Ko ga vpraša posl. Lukacz, koga je mislil z bojzljivci, mu zavpije Rakovski: „Strahopetec!“ — Lukacz: „Strahopetec je tisti, ki nahnuli duhovnika, ker ve, da ta ne more zahtevati zadoščenja z orožjem.“ Rakovski odvrne: „Molčite, sicer Vas oklofutam.“

Madžarska olika!

Slovenska celjska gimnazija v proračunskem odseku. Z Dunaja se nam piše dne 3. t. m.: Ravnokar se vršijo v proračunskem odseku pogajanja glede slovensko-nemških gimn. razredov v Celju. Nekateri Nemci — v prvi vrsti baron Morsey — se trudijo prepričati, da bi se stavila od katerekoli strani kakšna tozadevna rezolucija. Nemški nacionalci hočejo v slučaju, ako se od slovenske strani stavi rezolucija za popolno slovensko gimnazijo, staviti tudi svojo, v kateri se zahteva odprava sedanjih spodnjih gimn. razredov, za katere se je postavka v proračunu pred 5 leti vsled sklepa proračunskega odseka črtala in je vlada med tem ta zavod le vzdrževala, ker se proračun v plenumu ni obravnaval. — Za nespremenjen proračun hočejo glasovati vse večje stranke — tudi kršč. socialisti, so pa proti vsaki rezoluciji. Če bosta torej Marckhl in Malik Morseyu dano besedo držala, tudi od strani Slovencev ne bo stavljena nikakšna rezolucija, ker bi dala le povod, da nas doleti z njeno odklonitvijo le poraz. Kot prvi govornik je nastopil dr. Korošec. Povdarjal je, da mi zahtevamo celo slovenskonemško gimnazijo v Celju in ponovno zatrjeval, da Slovenci s to gimnazijo nimajo nikakih agresivnih namenov napram Nemcem, da dosedaj nastavljenih 9 učnih moči tega zavoda ni spravilo in ne bo v nevarnost nemškega značaja Celja ali panemški državnoborski ali deželnozborni mandat. — Ta nevarnost je tudi popolnoma izključena, če se gimnazija tudi popolni v celo in se vsled tega pomnoži število učnih moči še za 5—7. Jutri bo govoril še dvor. svetnik dr. Ploj. — Ravnokar je govoril Hoffmann-Wellenhöf. Celjske zadeve se je le z malimi besedami dotaknil. Najprej je konstatiral, da se je Korošec o tem vprašanju „sehr massvoll“ (jako umerjeno) izrazil, da pa je to vprašanje že od začetka sem politično in da ga bodo Nemci vedno s tega stališča presojali ter nikdar odnehali od svojega odpora.

Državne potrebščine — ljudske potrebščine. Ali so klerikalci vladni lakaji? Sramotno se igra vlada z ljudstvom. Milijone izmetava iz ljudskih žepov, da si podkupi poslance. Več mesecev pusti poslance doma čepeti, potem jih pa skliče na par dni, da rešijo „državne potrebščine“. Potom nujnih predlog hoče imeti vojake, hoče imeti zvišanje rekrutnega kontingenta pri domobranstvu itd. Vlada si poišče za predlagatelje teh predlog vedno može iz raznih strank, ki hlapčujejo vladi. Med temi strankami so tudi slovenski klerikalci. V imenu klerikalnega „slovenskega kluba“ je vložil poslanec Pogačnik vladno nujno predlogo za zvi-

šanje rekrutnega kontingenta pri domobranstvih. Ljudstvo komaj nosi dozdejna bremena, ječi in stoka pod njimi — vlada pa mu nalaga še nova in pri tem ji pomagajo slovenski klerikalci, ji pomaga tisti klub, v katerem so tudi dr. Korošec, Pišek, Roškar in dr. Benkovič. Seveda bodo vsi ti tudi za predlogo glasovali, vsi ti ljudski lažiprijatelji bodo privolili v nova bremena za ljudstvo, pred svojimi volilci pa bodo zopet hinavsko zavijali oči, da so Roblek, Ježovnik in Ploj vsega krivi. Na Dunaju so naši klerikalni poslanci najostudnejši vladni hlapci, doma se pa delajo prijatelje ljudstva. Večja hinavščina ni mogoča.

Dopisi.

Iz Zavrča. Po neutrudnem delovanju bivšega našega učitelja in častnega občana, sedanjega šolskega vodje v Skomru, nam je brzojavna uprava dovolila brzojavno postajo — a zahtevala, da občine prispevajo 2400 K. To pa seveda občinam, vsled vremenskih nesreč popolnoma ubožanim, ni bilo mogoče storiti. Po dreganju zgoraj imenovanega je g. dvorni svetnik Ploj v proračunskem odseku govoril v prid te brzojavne štacije in tudi že dosegel, da se bo svota znižala na 1000 K. Da bi pa državna poštna uprava znižala prispevek do minimalne nižine, je sestavil imenovani šolski vodja dobro utemeljeno prošnjo ter jo poslal v Zavrče v svrhu podpisa interesiranih faktorjev. Nikdo se ni branil podpisati, vsi so z veseljem to storili z nado, da se jim kmalu uresniči njihova vroča želja in to brezplačno.

Prošnja je toraj imela samo namen razbremeniti občine zahtevanega prispevka. Vzlic človekoljubne vsebine pa je gosp. dekan odklonil podpis, češ, on ne potrebuje brzojavne štacije.

Zdaj vidite, dragi kmetje, kako je dekan vam naklonjen. On torej hoče, da bi vi plačali 2400 K in noče, da bi dobili brezplačno brzojavno postajo. S tem činom je g. dekan zopet pokazal svojo skrb in ljubezen napram kmečkemu stanu. Kmet trpi, stradaj in plačaj, to je potemtakem njegova misel, njegovo načelo.

Na svidenje — vam udani — z brega!

Sv. Janž na Vinski gori. Shod, katerega je tukaj priredil v nedeljo 29. marca v gostilni pri g. Delakordu, g. drž. poslanec Vinko Ježovnik svojim volilcem, je bil res imponanten. Zbralo se je do 300 kmetov-volicev iz domače in drugih občin. Shod je otvoril trgovec Povh in je predlagal v predsedstvo g. župana Krofliča, za podpreds. g. Fr. Lesjaka, za zapisnikarja g. učit. Miloša Tajnika, za reditelja Fr. Zajca; vsi so bilt enoglasno izvoljeni.

Predsednik Kroflič pozdravi vse navzoče in odda besedo g. državnemu poslancu.

Ta se zahvali najprej vsem svojim volilcem iz Sv. Janža, kateri so za časa volitve z ogromno večino šli za njega v volilni boj. Dasiravno je Sv. Janž še bolj skrit kraj, vendar pa se ne sme misliti, da smo tukaj nezavedni kmetje, ki od straha delajo, kakor drugi rečejo. Kako je nas

Šla sva mimo velikega psa; dolga dlaka se mu je od dežja sprijela in voda se je odcejala raz njega.

„Marš, odurnež!“ sune starec psa z nogo, ki se zavleče pod uto.

Stopiva na hodnik. Znotraj se je čul vesel krčmaričin smeh in glasen moški razgovor. Starec postrežljivo vzame moj kožuh, ga obesi na klin ter odide z menoj.

„Naprej, čaka vas“, mi zabičuje nestrpljivo.

Stopim v sobo. Takoj izpred vrat zagledam mlado krčmarico in poleg nje ondotnega logarja ter nekega mladeniča precej zalega lica. Krčmarica se urno odtrga od njiju in ona me pogledata. Zdelo se mi je, da me ne vidita rada in le hladno sta odgovorila na moj pozdrav.

Za menoj se prikaže Jakob. Na visokem pragu so mu njegove opanke močno začmikale ter pustile širok sled za seboj.

„A ti, kaj hočeš tukaj? Tu ni prostora zate in za tvoje opanke. Pa še pipo si je prižgal!“

Starec se je zvijal ter se začel oddaljevati od duri, pustivši čimdalje več sledov za seboj. Nekako tesnobno je ogledoval svoje mokro obvalo. Krčmarica ga prime za rame.

„Pravim ti, da se pobereš odtod!“ zavrešči ter ga potegne ven.

Starec pogleda sina. Ta za trenutek zarudi, potem pa se hladno obrne.

„Da, da, prosim vas, Magda, dajte temu mojemu vozniku kos kruha in pol litra vina. Ich werde zahlen!“

Predno se je obrnil, že starca in Magde ni bilo več v sobi. Mladi Skendžič se je sprehajal še nekaj časa po sobi, na to pa obstane pred menoj.

„Evo, vidite, naši ljudje so zmerom jako preprosti. Toda pustimo to! Imam čast predstaviti se vam. Jaz sem Mihael Skendžič.“ Nato doda: „Čuden priimek, moram ga dati zamenjati.“

Povem mu tudi jaz svoje ime, ter se ogledam po sobi, kamor bi se vsedel.

Mihael Skendžič je bil zgovoren ter se je neprestano smejal. Ni pravil dosti o vsem, kar mu je prišlo na um, a najbolj pogostoma je trdil, da naš svet niti ne ve, kako je preprost-preprost, meine Herren, kakor to govore v Sremu.“

„Vi ste bili v Sremu?“ ga vprašam.

„Ne, služil sem z nekim moškim iz tega kraja. To vam je bil zal človek, tovariš nad vse. Midva sva bila kakor brata. Njegov oče je bil prišel odnekod iz Nemčije, toda on . . . sin naše domovine. Prestavili so ga na pritožbo kmetov, češ da je bil surovež, a vendar je on nežen človek, sličen frajlici —“ in mladi Skendžič smukne proti durim, skozi katere je odšla pred trenutkom Magda ter se začne prisiljeno smejati.

Pridruži se mu tudi logar s svojim raskavim glasom, da sem se celo jaz sam moral smejati.

Nekoliko pozneje se ju otresem, da si dam prinesti kosilo, potem pa sem imel priliko videti tudi starega Jakoba. Priznam vam, da sem ga še pred trenutkom pomiloval, dasiravno se je celo meni samemu zdel smešen njegov prihod v sobo; človek postane nekako top ter se nauči med svetom sebičnosti.

Našel sem ga pod utico z Milivojem.

Starec je sedel na kamnu ter molčal; pred njim na senu je ležal kos belega kruha in pol litra vina — ničesar se še ni bil dotaknil. Prv vlek se je oni pes in od daleč poželjivo ogledoval kruh. Nad nami pod streho se je začulo monotono padanje deževnih kapljic, okrog hiše pa je zvižgal veter zamolklo, melanholično.

Pogledal sem starca. Zganil se je ter postal ravnodušen, konečno je jel lomiti kruh. Potresal je sivo brado, toda le s težavo je požiral hrano. Enkrat me je pogledal, — a nikdar še nisem videl takšnega pogleda. Iz očíj mu je zrla globoka potrnost, nekaj otročjega, kakor pri kužju, ki se pred palico stisne k tlom ter te odtod ogleduje z obupnim pogledom. Starčev pogled je bil dolg in otrpnel; nato je pobesil oči in potihoma vzdihnil.

Milivoj je krtačil konja ter pri tem popeval neko pesem. Vem, da jo je končal z besedami:

„Ko se spomniš, pa zavzdihaj, razjočeš se briako . . .“ (Konec prib.)

za časa volitve lažikmečka zveza strašila, kaj se boče vse zgodilo, ako Ježovnik zmagal: cerkve bodo postale magacini, križ boče iz šole zletel in bogsigavedi kaj še vse so lagali. Toda to nas Št. Janžanov ni omamilo, ampak volili smo skoro vsi našega domačega človeka V. Ježovnika. Dasi je Ježovnik zmagal, vendar še v Št. Janžu nimamo v cerkvi magacina in tudi v šoli še visi križ. Zdaj vidimo, da lahko vsakemu zvezarju v obraz povemo, da so lažnivci; saj to še dandanes kažejo v svojem glasilu „Slov. Gosp.“, v katerem hočejo krasti čast in lagati o našem poslancu. — Da pa smo si pravega poslanca izvolili, to smo videli vsi v nedeljo sami na tem, kar nam je poročal g. poslanec o svojem delovanju v državnem zboru.

Z velikim zanimanjem smo sledili vsi njegovega govora, v katerem je razpravljal nad 20 točk. Vsaki točki je sledilo burno odobravanje od občinstva. Ako boče g. Ježovnik še naprej tako deloval v državnem zboru, smo lahko ponosni na svojega poslanca. Po zborovanju je vladala velika navdušenost za poslanca Ježovnika in vsi želimo, da se še večkrat pri nas oglasi. Živijo naš poslanec Ježovnik!

Od Sv. Marka niže Ptuj. Nekoliko k poročilu v „Slov. Gosp.“ o shodu nar. stranke dne 22. marca t. l. — Dasi nismo navajeni citati objektivnih poročil o shodih nar. stranke v glasilu naših duhovnikov, vendar bi pričakovali vsaj malo več resnice.

Dopisnik, ki nam je predobro znan iz napadov na napredno učiteljstvo, je videl na shodu 29 ljudi. Glasovalo je 26 in 21 ljudi, skupaj torej po naših računih 47, ne pa 29. Razven tega pa kakih 30 zborovalcev sploh glasovalo ni. Seveda, če bi shod sklicala kmečka zveza, bi klerikalci videli na shodu ne 29, tudi ne 80, kar je resnica, temveč gotovo 150—200 ljudi.

Sploh pa dopisniku ni bilo toliko ležeče na tem, da bi podal objektivno poročilo, temveč, da bi izlil zopet svojo onemoglo jezo nad naprednim učiteljstvom.

Pravite, da so pokazali na tem shodu učitelji svojo oliko z grdimi izrazi in kričanjem. — Vprašam vas g. dopisnik, ali je to neolikano, če so učitelji na dostojen način protestirali proti napadom zvezarja Brenčiča na učiteljski stan in se zgražali nad protinarodnim, naravnost izdajalskim ravnanjem tukajšnjega g. kaplana? Povejte nam vsaj samo eden grdi izraz, ki ste ga slišali iz ust katerega navzočih učiteljev — če ste namreč sploh bili na zborovanju! Če pa bi vam bilo to nemogoče, pa smatramo vaše poročilo o obnašanju učiteljev kot hujskanje in obrekovanje, ki ga rodi le zaslepljena strankarska strast.

G. dopisnik, ali se vam ne zdi, da bi imeli tudi mi dovolj snovi, če bi hoteli spravljati v javnost vse podrobnosti o manirah navzočih vaših pristašev, da, celo njihovega vodje. Toda pretresovati vso politično ignoranco g. kaplana in vse konsekvence, ki jih je ista rodila, se nam zdi premalenkostno.

Iz polzelske okolice. Zadnjega večera enkrat me zanesel slučaj v Cimpermanovo gostilno na Polzeli. Sedim pri mizi in se razgovarjam z gostilničarjem o vsem dobrem in slabem. Pa naju zmoti sredi najživahnejšega pogovora — meni še neznana pesem — „se ne bova vidla več“, tako nekako je bil konec. Poslušam — premišljuje — pa na noben način ne morem priti s svojimi možgani vzroku tega petja na sled. Nadaljnega sukanja in trpinčenja mojih možgan me reši vljudni gostilničar: „Vajo imajo v zgornjem salonu za igro „Bisernica“; poskušajo pesmi, ki jih bodo peli pri tej igri.“

Šmentano — to pa že moram slišati in videti od blizu. — Pa me žene radovednost v zgornje prostore. — Ravno so pritekli na oder kmetje in prijeli požigalca nekega gradu in zdaj ga hočejo vreči v ogenj — pa se potegne zanj baron — pa ga primeta dva vojaka — pa ga ženeta — pa — me prime nekdo za ramo:

„Veš kaj?“ — „A ti si — Bog te —“ „Pridi rajše na belo nedeljo ob pol štiri; danes je samo vaja — še ni kaj posebnega. Vstopnico lahko kupiš poprej — še pred veliko nočjo. Vzemi jih več, pa daj za pisanke eno ženi, eno hčeri ali pa teti!“

No, bil sem toliko prijazen in pustil igralce, da so igrali brez mojega nadzorstva.

Ampak — (sem si mislil — malo me je le jezilo, da me je tako odslovil) na belo nedeljo jih bom pripeljal toliko, da bo v tej veliki dvorani premalo prostora. J.

Štajerske novice.

Javne slovenske ljudske šole za Celje in okolico. V ti zadevi je objavila „Domovina“ zanimive podatke, iz katerih se da sklepati, da gotovi krogi hočejo to vprašanje rešiti na svoj način in v škodo slovenskega življa, pač pa v korist šolskih sester. Ta zadeva se mora mirno in trezno obravnavati. Vsakdo boče pa priznal, da samostanske šole niso za nas dobre, mi zahtevamo z jednako pravico javne ljudske šole kakor jih ima že vsaka kmečka občina. Šolske sestre pa lahko na drug način uspešneje pospešujejo ljudsko omiko, saj se vendar že dolgo govori o dekliški meščanski šoli, katero bi šolske sestre v Celju otvorile. To stališče je tudi katoliško podporno društvo zmiraj povdarjalo. Zakaj toraj zdaj kreniti na nova pota?

Celjska gimnazija v državnem zboru. Kakor znano, je ob priliki razprave o proračunu v državnem zboru prišlo spet celjsko gimnazijsko vprašanje na vrsto. Poslanec dr. Korošec je v proračunskem odseku predlagal razširjenje celjske nižje gimnazije v višjo, ta predlog je pa umaknil, ker so Nemci grozili s predlogom, da se še doseđajni razredi odpravijo, in torej ostane začasno vse pri starem. O stavljenju in zopetni umaknitvi predloga dr. Korošca vladajo različna mnenja in se je v naših političnih krogih večstransko povdarjalo, da bi dr. Korošec naj ne bil predloga umaknil, če bi tudi ne bilo pričakovati, da boče sprejet, kajti na nemško strašilo, da bi se naj sploh slovensko gimnazijski razredi odpravili, pač ni nič dati. Priznamo sicer, da nekateri razlogi govorijo za taktiko umaknitve predloga, vendar pa pokorščina Slovencev pri predlogu o vseučilišču, pri nadsodišču v Ljubljani in pri ti gimnazijski zadevi stori utis slabotnosti našega zastopstva na Dunaju. Razlagamo si ta položaj le na podlagi needinosti med slovenskimi poslanci, katero kakor videti hoče dr. Korošec — še poostri — v prid Nemcem. Pretekli terek je govoril tudi dr. Ploj v državnem zboru o naši zahtevi razširjenja spodnje v višjo gimnazijo v Celju ter je dokazoval opravičenost naše zahteve iz strogo stvarnih razlogov. No, pa saj vemo, kaj pravi vlada: Tu se ne gre za stvarne potrebe ampak za politično moč. Če pa država naš denar rabi, je seveda stvarno utemeljeno, da plačujemo. Le dobiti za to nič ne smemo.

Mladinska organizacija. Kakor čitamo, je krščansko-socijalna zveza v Mariboru naročila trem duhovnikom (Gomilšku, Vračku in še enemu), da poživijo spet mladinsko organizacijo, ki je baje „nekoliko popustila“. Verujemo, da je „popustila“, kajti cela komedija ni nikdar imela zdrave podlage. Zato bodo pa imenovani trije gospodje k večjemu le za trenutek kaj opravili, potem boče pa stvar spet „popustila“.

Za obrambno delo narodnega sveta je darovala posojilnica v Konjicah 50 K in posojilnica v Framu 20 K.

Lastni dom. Hišni nabiralniki so se pri Lastnem domu izvrstno obnesli. Skušnja kaže, da varčevanje majhnih zneskov ni brez pomena. „Lastni dom“ ima doslej v Celju in okolici 69 nabiralnikov. Vloge se obrestujejo po 5% od dne vložitve do dne vzdiga. Splošno se je promet Lastnega doma zadnje tedne zelo povzdignil, kaj pomeni novo ojačenje slovenskega gospodarstva.

Politično društvo „Naprej“ v Celju. To društvo je imelo preteklo soboto svoj občni zbor ob pičli udeležbi. Deželni poslanec dr. Juro Hrašovec, ki je bil doslej predsednik, je odklonil prevzeti v prihodnje to ulogo ali sploh odborništvo, kar se mnogostransko obsoja. Predsednikom je bil izvoljen g. dr. Gvido Serneč in izražamo prepričanje, da boče krepko delal s svojim odborom vred za svrhe, katere si je društvo v novem položaju določilo. Na občnem zboru so bile sprejete 3 rezolucije, ena zahteva spoštovanje slovenskega jezika in nastavljanje slovenskih uradnikov v javnih uradih, druga povdarja potrebo razširjenja celjske spodnje v višjo gimnazijo ter pozivlja vse poslance k pogumnemu zastopanju te zahteve v drž. zboru, tretji sklep zahteva rešitev vprašanja slovenskega ljudskega šolstva v Celju in tirja za dečke in deklice javne šole. Naprej, „Naprej“!

Celjski socijalni demokratje in pravičnost v šolstvu. Če govorimo o celjskih socijalnih demokratih, to ne označuje našega načelnega stališča proti socijalni demokraciji v splošnem. Če zasledujemo celjske dopise graškega „Arbeiterwille“, moramo se čudom čuditi, da hočejo celjski socijalisti v šolskem vprašanju biti mnogo bolj radi-

kalni Nemci in germanizatorji nego vladajoča nemška stranka v Celju. Neštevilnokrat napadajo mestni zastop, zakaj ni zidal s pomočjo „Schulvereina“ v Gaberju ponemčevalnice, ljudske šole. Ta list utemeljuje svoje stališče izrecno z zatrjevanjem, da s tem nemštvo škodo trpi. Zdaj toči v zadevi slovenske gimnazije „Arbeiterwille“ zopet debele solze, rekoč, ako so Slovenci tako predrzni, da celo gimnazijo zahtevajo, krivi so vladajoči Nemci, ker niso z ljudsko šolo pravočasno še bolj skrbeli za nemštvo. Takšno demagogično postopanje se poštenemu in odkritemu politiku naravnost gabi in bi se resen socijalni demokrat niti iz zgolj agitatoričnih namenov ne smel nikdar tako daleč spozabiti, da zavzema stališče, ki je za socijalizem naravnost sramotno. Socijalizem, ki hvali in pospešuje nasilno germanizacijo slovenske dece z odnarodujočimi šolami, ni pravi socijalizem, ampak kriva vera in spačenost, ki je socijalni demokraciji v sramoto. Nadejamo se, da boče vodilni krogi socijalne demokracije, proti kateri kot taki zavzemamo zmiraj nepristransko stališče, to izprevideli.

Ljubljanski škof ob robu propada. Usoda ljubljanskega škofa Jegliča je žalostna. Gospodarstvo velike škofove grajščine v Gornjem gradu je prilično v takem položaju, kakor če kmetu posestvo na dražbo poženeš. Pisali smo že o tem predmetu in svarili, pa bilo je, kakor se zdi, že prepozno. Zdaj ima škof na vratu kakih deset tožb. Toži ga oskrbnik di Centa, toži ga laška lesna tvrdka Fetrinelli za pol milijona odškodnine itd. itd. Kakor se kaže, je škof že pod kuratelo kapitlja. Pisarna se prestavi iz Gornjega grada v Ljubljano, vsi uradniki so odpuščeni, v Gornjem gradu bosta grajščino oskrbovala naprej župnik in kaplan. Pa le ne vprašajte, kako. Da je gornjegrajski okraj vsled propada grajščine oškodovan, boče vsakdo izprevidel. Da so ljudje imeli od grajščine zaslužek, je bila takorekoč nekaka stoletna podedovana pravica ubogega ljudstva. Koliko stotin ljudi boče šlo sedaj iznova v Ameriko! Kako slabo škofu gre, je razvideti iz tega, da je ponujal vsakemu upniku 50% dolga. Tako se dela, če je kdo že v konkurzu. Kaj je bilo vsega tega treba! Škof je zabredel v take dolgove le zaradi politike. Tako je preganjal vse posvetno, da je celo postavil lastno gimnazijo v Št. Vidu pri Ljubljani, rekoč, da so druge gimnazije brezverske. Koliko stotisočev ga je to stalo! In vse to je šlo iz gornjegrajske grajščine! Po gozdih se je sekalo in delalo, kakor če bi roparji prišli. Vsi skupaj pa niso nič razumeli. — Mi o tem ne pišemo, kakor če bi škofu škodo želeli. Saj on boče še že — svoj kruh imel! Pa pokazati hočemo, kako slabo znajo duhovniki gospodariti in vendar bi radi zdaj naenkrat dobili vse posojilnice in sploh ves denar v svoje roke! Bog nas varuj, da bi nastal vsled neizkušnosti teh gospodov kmalu splošen polom gospodarstva na Slovenskem.

„Za Slovence je napočila doba preganjanja“. Čimdalje bolj občutimo opravičenost zgorajšnjih besed. Zopet sta prišla k celjski davkarji dva trda Nemca, ki besedice slovenski ne razumeta.

Poštna upraviteljica v Šoštanj. V Šoštanj je bila imenovana kot poštarica baš ona Nemka Lissetz, zoper katere se je s slovenske strani ngovarjalo. Posredovanje s poslanske strani je bilo — bob v steno. To so dobrote slovanskega trgovskega ministra Fiedlerja!

Učiteljski praznik. Na velikonočni ponedeljek zboruje v Celju vse slovensko učiteljstvo Spod. Štajerskega. Zborovanja se utegne udeležiti do 300 učiteljev in učiteljic. Naj bi jim prineslo zborovanje mnogo uspehov! Za nas je ta sestanek tudi zato važen, ker se boče pretresovalo vprašanje združenja vseh neklerikalnih nepolitičnih društev.

Posojilnica v Celju boče imela v kratkem občni zbor, na katerem se boče sklenilo število članov načelstva skrciti od 13 na 11. Pa menda ne zaradi narodne stranke?

Narodna založba. K novo ustanovljeni združni narodni založbi v Celju je zadnje dni pristopilo precej novih članov. Da se pristop omogoči kar največjemu številu somišljenikov, razposlali smo in razpošljemo prihodnje dni našim zaupnikom tozadevne pozive s tiskanimi pravili zadruga, pristopnimi listi in položnicami za uplačilo zadrughih deležev, ki znašajo 100 K ali 20 K ali 10 K. Načelstvo zadruga je ukrenilo temeljite priprave za uspešni razvoj narodne založbe in opravičeno upamo, da noben narodnjak ne boče zavrnil poziva k pristopu. Uspešno delo

bode mogoče, če se zagotovi deležna glavica najmanj 20.000 K, katera se bode gotovo dosegla, ker je že do sedaj podpisana znatna vsota. Ob enem pa prosimo vse naše prijatelje, da store, kar morejo, da bode se naročnina „Narodnega lista“ redno vplačevala. Narodna založba izda v kratkem dvoje zelo primernih knjig.

Volitve šoštanjskega okrajnega odbora in velenjski Skasa. Sporočili smo že zadnjič, kako sramotno se je zvezal velenjski župan Skasa z nemškutarji v Šoštanju za volitev okr. odbora. Dva Nemca je spravil v odbor, v katerem cela Jeta ni bilo nobenega. Pri tem delu mu je pomagal župnik Cizej. Skasa je s tem pokazal, da je v njem vedno še nekdanji nemškutar, da je le navidezno zadnja leta se kazal Slovenca. Njegovo postopanje pri volitvah okrajnega odbora mu je vzelo zadnjo iskrico spoštovanja še pri tistih, ki so ga dozdej nekoliko imeli, celo pri onih, ki so ga dozdej v nebo povzdigovali. „Slovenskemu Gospodarju“ je bilo Skasovo izdajstvo preveč ne ljubo, zato ga je moral obsoditi celo on. Piše, da obžaluje, da se je vsedel Skasa nemškutarjem na limanice, dalje, da Skasa goni osebuo politiko, in nedela kot ud stranke. To je vsekakor grenka kapljica in Skasa mora, če je politični poštenjak, izvajati vsekakor posledice, ker je njegovo izdajstvo obsojeno od obeh strank, posebej pa, ker je obsojen od lastne, od klerikalne stranke. — „Slov. Gosp.“ si ne more kaj, da ne bi pri celi stvari zopet zavijal. Pravi namreč, da smo mi krivi Skasovega postopanja, ker smo ga grdo napadali. Naj nam pove Skasa, kedaj smo ga mi „napadali“ od lanskih državnoborskih volitev, ko je tako grdo nastopal proti Ježovniku, pa do letošnjih občinskih volitev v Velenju, ko je sramotno požrl dano besedo? Ali zahteva morda celo, naj odobravamo, če prelomi dano obljubo? In svojo narodnost umerja on po „napadih“ v časopisju?! Naj vendar pogleda naš list in „Slov. Gosp.“ in naj na svojo vest odkrito pove, kdo je bil več napadan; on ali Ježovnik? In kdo izmed teh dveh se je prodal nemškutarjem iz osebne mrznje nasproti drugemu? Pa kaj to vse pravimo! Dovolj nam je, da je Skasovo izdajstvo obsodil sam „Slov. Gosp.“, sramoten žig narodnega izdajstva ostane Skasi na večne čase. Skasa je nemogoč kot zastopnik slovenskega ljudstva v občini in okraju.

Iz davčne službe. Začasni davčni asistentje so postali dosedajni praktikanje H. Linhart, Albin Podlesnik in Avgust Makoter.

Iz poštne službe. Za poštnega praktikanta jo imenovan absolvirani realec K. Valjavec, in sicer za Ljubno na Gorenjem Avstrijskem.

Iz šole. Nova enorazrednica se ustanovi v Škalskih Cirkovcah pri Velenju. — V pokoj je šel nadučitelj na Ptujski gori Domicijan Serajnik. Zopet nastavljen je začasno upokojena učiteljica Leticija Kobale v Hrastniku. Stalen je postal pri Sv. Miklavžu pri Ormožu učitelj Karel Pinterič.

Na slovenski šoli na Muti (zavod naše šol. družbe) je nastavljen kot vodja g. Josip Peitler, dozdej nadučitelj v Št. Miklavžu pri Slovenjem Gradcu.

Raziskovanje votlin po Spodnjem Štajerskem. Po naročilu železniškega ministerstva bo raziskovalec votlin g. Andr. Perko preiskoval številne vodne in kapnikove votline ob železnici Celje-Dravograd.

Zgornje Hoče. Za župana je izvoljen Andrej Košera, za svetovalec pa Žebrik in Andrej.

Klerikalci in štajerska vina. Pisali smo že, da je klerikalna združna zveza v Ljubljani priredila v Celovcu nekako razstavo štajerskih vin. Kakšna je bila ta razstava, o tem smo že pisali. Čujmo pa, kaj pravi list „Korošec“: „Tudi vinska razstava v Celovcu je bila prav žalostna; razen par flaš, v katerih so bile prav dobre kapljice — je bilo vse drugo vino kislo, rezko in ubito; — skratka ne za naše razmero! Še ena taka vinska razstava in Korošci bodo štajerska vina spoznali le s slabejše strani!“ Tako delajo klerikalci za renomé naših štajerskih vin, tako delajo za gospodarski napredek.

Ponemčevanje krajevnih imen! Pri glavartstvu v Celju pravijo, da zmiraj čez njih „zmerjamo“! Žal, imamo zopet utemeljen vzrok zmerjati. Če si gospodje uljudno ne dajo dopovedati, ne preostaja drugega, nego tuintam tudi robato nastopiti. se nam celo, da bomo morali sčasoma preiti od ostrih besed celo do ostrih sklepov in dejanj, da se ubranimo predrznim žalitvam naše narodnosti od strani vladnih činiteljev. Ti ljudje ne zasledujejo več avstrijsko, ampak prusko politiko. —

Zoper take uradnike pa nam pač ni treba biti izbirčnim v izrazih. Vprašamo gospoda glavarja, ali mu je znano dejanje enega njegovega uradnika, menda inženirja Lichteneggerja, (ki ga zdaj sicer ni več v Celju, čujemo pa, da tudi njegov naslednik ni nič boljši! Op. ured.) da je v uradnem izkazu o razdaljah celjskega okraja upeljal naenkrat nečuvveno popačena imena naših krajev? Ali mu je znano, da je v tem izkazu n. pr. mesto dozdej edino običajnega imena Maledole upeljal „Kleinal“, mesto Zavodne „Gmünd“ itd. Kdo je dovolil to drzno izmišljanje spakedranih imen za naše lepe slovenske kraje? Ako gospodje mislijo, da bodo nas napravili za kakšen pruski „Gau“, naj vedo, da se jim bomo z vso močjo uprli. Tako zdražbarsko delo vladnih uradnikov bomo pa z vso ostrostjo, če treba tudi z vso robotostjo zasledovali in žigosali.

Deželni šolski svet je razposlal vsled grozne nesreče v eni clevelandski šoli vsem okrajnim šolskim svetom naredbo, ki jih spominja na vse stavbne in požarnobrambne predpise ter ukazuje, da na gotovo znamenje zapuste v redu šolsko poslopje.

Šmartno pri Slov. Gradcu. Naše županstvo je odstranilo vse dvojezične vaške napise in jih nadomestilo s samoslovenskimi.

Slov. Gradec. Minoli teden so neznani zlikovci izpraznili cerkvene nabiralnike.

Vogričevci pri Ljutomeru. Pri snaženju vodnjaka je zasulo mladeniča Klemenčiča. Potegnili so ga mrtvega izpod kamenja.

Velenje. Zoper zadnje občinske volitve se je vložil ugovor, ker so se godile očitne goljufije. Upati je torej, da bomo imeli v kratkem nove občinske volitve, in slava očeta Špenka, ki je v okrajnem zastopu izdal slovenstvo, bo prej pri koncu nego si misli on sam. Prihodnje volitve bodo tajne.

Čitalnica v Ljutomeru je spremenila svojo društveno knjižnico v javno ljudsko knjižnico. — Okoličani, poslušajte se je pridno!

Iz občin. Pri Sv. Trojici v Halozah so zmagali — kakor poročajo nemški listi — pri občinskih volitvah Štajerčevci in ptujski Nemci. — V Podovi pri Mariboru so tudi zmagali Štajerčevci in to vsled neprevidnosti boljše neumnosti nekega dozdejnega slov. klerikalnega odbornika, ki je v imenu občine brzojavno zahteval od dež. odb. revizijo obč. blagajne.

Iz živinozdravniške službe. G. Viktor Saitz je imenovan okrajnim živinozdravnikom v Gradcu.

Zreče. Zaročil se je g. Hinko Dobnik z gospodično Marico Pokorni.

Ivanjkovci. Da laže „Slov. Gosp.“, smo slišali in čitali že večkrat, ali sedaj smo se tudi prepričali sami, ko pravi v zadnji številki, da nas je bilo na shodu narodne stranke pri „Kraljici“ le — 20. Dopisnik najbrže ni svojega daljnogleda prav obrnil, ko nas je gledal in motril z višine. — Fej vas bodi, zavijači resnice!

Sv. Marjeta niže Ptuja. G. Miroslav Rajh, učitelj in enoletni prostovoljec, se je odpovedal učiteljstvu ter je sprejet k železnici v Bolcann. Kakor se sliši, namerava še več mladih učiteljev v ptujskem okraju opustiti učiteljevanje, doslužiti najprej prostovoljno leto pri vojaki, potem pa jo potegniti v državne službe. Nadzorniku Dreflaku se bo to brezdvomno zdelo kaj dobro, saj so mu baš „ti mladi“ — kakor se izraža — najbolj v želodcu.

Od Velike nedelje. Sčasoma pride vse na dan. Tako smo tudi izvedeli, da je bil lahonski župan Anton Meško, ki je bil predsednik zvezarskega shoda pri Veliki nedelji in predlagal Ploju nekako nezaupnico, povabljen poprej od dekana pri Sv. Tomažu na obed. Marsikomu bo sedaj umljiv Meškov navtop. Dobra pečenka v farovžu, sladko vince, mamljive besede, nazadnje pa še „nobel“ vožnja v kočiji, to prija ljudem in pripravljeno so učiniti vse, kar se jim narekuje iz farovža, pa naj si bode še takšna budalost. Meško je baje tudi že izbran za kandidata pri prihodnjih deželnozbornih volitvah. Samo kaj bo potem porekel Kosi p. d. Pušič tam nekje v Ključarovcih. Vsekakor bo zanimiva praska.

Sv. Trojica v Halozah. V naši občini so zmagali pri zadnji obč. volitvi štajercijanci in tuk. vinogradni posestniki iz Ptuja. Štajercijanstvo je v naši kakor v sosednih občinah precej razširjeno. Kakor nalašč smo še dobili pred par meseci na šolo pri Novi cerkvi nemčurskega učiteljskega suplenta Slemenška, ki marljivo seje seme nemčurstva med ljudi. Ne mislite si možiče, da bo kar tako uspevalo, kakor si domišljujete

z nemčurskimi očeti pri rujni kapljici. Malo časa vas opazujemo, a poznamo Vas do mozga! Prilično priobčimo natančneje poročilo našega opazovanja, da bodo tudi drugi izvedeli več o našem novem, nemčurskem in visokoletečem učiteljskem namestniku, ki je nesetvina (plevel) med našimi učitelji. Takšen človek naj ne vzgaja naših otrok!
Naprednjaki.

Nesreče na Savinji. Dne 6. t. m. opoldan je zadel neki splav ob kobilo pri kapucinskem mostu v Celju. Eden splavar je pri tem padel v naraslo Savinjo. Plaval je še onkraj železniškega mostu; ljudje so se trudili, da bi mu dali lato in ga rešili, pa je bilo vse zastoj; zginil je v kalnem valovju. Tovariš je odplaval s splavom; trudil se je priti k bregu, pa se ni dalo. — Nekemu splavaru je med splavi pod „grenadirjem“ strlo nogo. Tudi pri pečovniškem mostu se je zadel splav ob kobilo; eden splavar je zlezal na kobilo in se rešil, drugega so pa rešili s splava.

Trboveljski občinski odbor je v svoji seji dne 30. marca 1908. dovolil znesek 20.000 K kot jubilejno ustanovo trboveljske občine v proslavo 60 letnice vladanja našega cesarja za uboge šol. otroke trboveljske občine. Vsako leto dne 2. dec. se bode iz obresti te ustanove nakupilo in oddarilo revne otroke z obleko, obuvalom itd. Dalje je dovolil obč. odbor na prošnjo narodne stranke „Prosveti“ 3000 K, da „Prosveta“ ustanovi ljudski knjižnici v Trbovljah eno in v Hrastniku eno z imenom: „Cesar Franc Jožef I. — ljudska knjižnica v Trbovljah“. Obe volili sta plemeniti pojav našega blago mislečega odborništva. Živeli!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Farani miklavške fare, pomislimo! Predzadnji „Slov. Gosp.“ je pisal, da so se shoda narodne stranke udeležili „sami Štajercijanci, šnopsarji in učitelji“. Kdo pa je bil tako zloben, da nas je tako obrekoval? To je bil naš organist Lenart Rajšp. Tudi so še mu drugi nekaj pomagali. Trikrat na leto pa lepo krog nas hodi. Se bomo že spomenili! — Saj vemo, da je organist farovski hlapec. Naj služi kaplanu, kakor hoče, naj agitira in če si pete obrusi! Da bi pa o nas neresnična poročila pisal, to si prepovemo. Rajšp in kompanija mislijo, da ne poznamo ljudi, ki so bili na shodu. Kaki trije šnopsarji so res bili na našem shodu, a ti so bili največji klerikalci.

Slovenska kmetijska šola v Št. Juriju ob južni železnici. V poljedelskem ministerstvu so se jako začudili vesti, da deželni odbor zavlačuje ustanovitev slov. kmet. šole v Št. Jurju. Država je svoj prispevek že pripravila in se lahko dvigne vsak čas. — Tudi deželni odbor se je menda premislil in stavba šole je že razpisana do dne 15. t. m. Upamo, da odslej ne bo nobenega vzroka več za pritožbe.

Konjice. Odstopila sta župan dr. Kadiunig in obč. svetovalec dr. Lederer.

Državni poslanec g. Vinko Ježovnik je vložil dne 8. t. m. interpelacijo na domobranskega ministra v zadevi premestitve bataljonov 87. pešpolka iz Pulja v kak drug kraj. Podnebje, kateremu naši slovenski fantje, ki tvorijo 87. pešpolk, niso vajeni, in pa slaba pitna voda nam vzameta na stotine mladih fantov. Ni uvideti, zakaj bi ravno Slovenci morali držati povsod svojo kožo na prodaj. — Tudi zaradi železnice v Gornjigrad je storil g. poslanec potrebne korake in — kakor čujemo — bo zadeva ugodno rešena.

Zločin ob mrtvecu. V Rogoznici pri Ptujju je umrl 80 letni mlinar Pukšič. Pred smrtjo je prodal mlin Francu Rašlu, pri katerem je živel mirno s svojo ženo. Ko je ležal Pukšič na mrtvaškem odru, začel se je njegov nečak Franc Pukšič kregati z njegovo ženo, staro Pukšičevko glede dedščine, preklinjal mrtveca na najsirovejši način. V tem sta prišla v sobo Franc in Ivan Rašl, ki sta opomnila siroveža, naj se vede dostojno. Ta pa je zgrabil nož in zabodel ž njim oba Rašla ter ju težko ranil.

Smrtna nesreča pri podiranju dreves. 69 letni preužitkar Martin Černe in hlapec Jožef Sluga sta podirala mogočno buhev v gozdu posestnice Marije Černe v Leskovcu pri Slov. Bistrici. Podzagala sta jo in podsekala. Ko je pa šel Černe po svojo malico, ki je imel spravljeno na oni strani, kamor je imelo drevo pasti, padla je bukev isti trenutek nanj in ga zadela na glavo. Umril je v par minutah.

V Brstju pri Ptujju je v soboto zabodel posestnik Spindler Alojzija Wanda v svojem stanovanju. Wanda, silovit in sirov človek, je pred kratkim Spindlerja precej pretepel, zaradi česar je bil v sodni preiskavi. Te dni bi se imela vršiti

glavna razprava in Wanda je sklenil, da ubije Spindlerja. V soboto jo prišel k njemu, ga napadel in hotel izvršiti svoj namen. Kar je Spindler, sicer miren človek, potegnil nož in ga v silobranu zasadel nasprotniku v prsi, naravnost v srce, da je bil na mestu mrtev.

Šmartno v Rožni dolini. Dne 1. aprila došla je na okrajni šolski svet zopet pola samih nesramnostij o tukajšnjem učiteljstvu; kdo je pisatelj te pole, ni težko uganiti. Svetuje mu podpisani za sedaj samo, naj vse navedene nesramnosti napiše na svoje debelo čelo, zlasti one, koje se tičejo očitnega vlačugarstva, za vse drugo je že preskrbljeno; do ureditve potom sodnije pa imenujem „korajžnega“ brezimnega pisca **nesramnega lažnika.**

Sv. Martin v Rožni dolini, 6. aprila 1908.
Ivan Krac, nadučitelj.

Novi občinski volilni red je stopil s 1. t. m. v veljavo. Voli se odslej tajno po glasovnicah.

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bil dne 4. t. m. obsojen železniški pristav Kervina iz Mariboru, ker je zakrivil železniško nesrečo, ki se je zgodila lani 2. nov. v Mariboru, na 14 dni težke ječe. — Zaradi železniške nesreče, ki se je zgodila lani 12. septembra v Sterntalu pri Ptujju (brzovlak je skočil s tira), sta bila tožena železniška uslužbenca Osojnik in Sattler. Obsojena sta vsak na 48 ur zapora.

Kaj bo z dveletno vojaško službo? V seji državnega zbora v soboto 4. t. m. je spregovoril domobranski minister Georgi. Izjavil je, da upejavi dveletno vojaške službe ni nasproten, vendar pa je izključeno, da bi se ne zvišal pri tem rekrutni kontingent. Zvišal bi se v tem slučaju od 120.000 na 180.000 mož. Kedaj in kako misli izvesti to vprašanje, o tem je lepo molčal. Torej še ni upal tako kmalu na rešitev vprašanja, če se ne bodo ljudski zastopniki odločno postavili po robu.

„Dr. Korošec trati za Slovence svoj denar.“ Tako pravi „Slov. Gospodar“; v resnici trati dr. Korošec denar le v klerikalne namene. To pa ni njegov krvavo prislužen, ampak z lahkoto pridobljen denar. Kot državni poslanec dobi 7000 kron, kot nadurednik „Slovenskega Gospodarja“ 2400 K, kot prefekt semenišča v gotovini 1200 K in prosto hrano in stanovanje v semenišču, torej blizu 15.000 K. Žene in otrok pa nima. Torej dober človek!

† Roman Trstenjak. V Sv. Lenartu v Slov. Gor. je na močni influenci umrl g. Roman Trstenjak, sodni pristav, 34 let star, izvrsten pravnik, dober sodnik, zvest narodnjak, v krogih mariborskih Slovencev izvršno priljubljen. Njegova smrt je za nas velika izguba.

Celjski Nemci častilci umetnosti. Z velikimi lepaki so v Celju oznanjali koncert velikega umetnika Pennarinija. Prvotno so ga hoteli imeti v nemški hiši. Ker se pa niso nadjali zadostnega obiska, preložili so koncert v mestno gledališče, kamor tudi nekateri takozvani Slovenci zadnji čas pridno hodijo. Pennarini se je res pripeljal, sama gospa lekarnarjeva Rauscherjeva ga je sprejela na kolodvoru. Ko je pa Pennarini izvedel, da je razprodanih samo 275 vstopnic, zapisal je na listič v kavarni „Pennarinijevega koncerta ne bode“ in se je užaljen odpeljal. Tako cenijo celjski Nemci pravo umetnost!

„Nezaslišano zahtevo“ imenuje graška tetka „Tagespost“ slovensko zahtevo po nadsodišču v Ljubljani ter pravi, da bi Nemci stopili v najodločnejši boj proti vladi, če bi se ona s tem vprašanjem samo bavila. Gospodje kar trepečejo za svoje uradnike-ljubljence, ki bi potem seveda — kakor pravi — iz slovenskih pokrajin kar izginili. Strašno se ji zdi tudi, da bi potem najbrž Štajerska se „raztrgala“ in bi se Spodnji Štajer priklopil v „velikoslovensko provincijo“. Da, da, gospodje se bodo morali počasi privaditi tudi na bolj grenke kapljice. Samoobsebi umevno je, da moramo odslej Slovenci to svojo zahtevo odločnejše in tem pogosteje povdarjati. Nadsodišče za slovenske pokrajine v Ljubljani so mora doseči; naravni tok časa bo zahtevo sam uresničil. Nemci se bodo morali v to vživeti.

Ptujsko c. kr. okrajno glavarstvo opozarjamo, naj pokliče stoprškega župana in njegovo pisarico Matildo ter ju pouči še enkrat, kako se pripravi postavna volitev občinskega odbora. Pred nekaterimi tedni sta hotela pod prisego izjaviti pred sodnijo, da tega ne vesta. Zadnje volitve so bile ovržene, ker sta zakrivila samo župan in občinska tajnica Matilda. S svojo nevednostjo sta hotela še nadalje gospodariti s prijatelji Šta-

jercijanci vred v občinskem odboru in kakor se sedaj kaže, hočeta po vsej sili še na dalje vleči občinski voz, ako tudi za rep. Na občinski tabli je nabit razglas, da se spet vršijo občinske volitve. Razglas nosi datum 21. 3. In vendar so priče, da ga še več dni po tem dnevu ni bilo nabitega. Prejšnje volitve so bile popolnoma razveljavljene z reklamacijskim postopanjem vred, in vendar se sedaj ni volila nobena reklamacijska komisija. Morda se c. kr. glavarstvu vendar posreči, da ju pouči, kako se napravi ta težka stvar, če ne, se jima še lahko zmeša pamet.

Iz Trbovelj. Pred nekaj dnevi so zaprli tri mlade rudarje, ki so v pijanosti razrezali leseno razpelo — kose potem kuhali v loncu in nazadnje še posamezne dele cvrli na ražnju. Vzroke te podivjanosti je v prvi vrsti iskati v pijanosti, v drugi vrsti v domači vzgoji in prepuščenju otrok samim sebi, ki stopijo iz šole. Taki otroci se klajajo potem par let brez opravka okrog, predno dobijo službo pri premogokopu. Kako se pa tak otrok lahko v enem letu pohujša — akoravno je bil preje najpridnejši in najboljši v šoli — to ve samo, tisti, ki pozna socialno življenje med delavstvom. Ali bi se ne dalo tudi tukaj nekaj napraviti v oskrbo teh žrtev razmer?

Roškar in Pišek na delu za kmeta: „Domovina“ prinaša sledečo „zgodbico“: Dne 31. marca t. l. obravnaval je vinarski odsek državnega zbora za naše, po trtni uši hudo prizadete vinogradnike silno važno zadevo o podaljšanju roka za vrnitev brezobrestnih državnih posojil in o drugih potrebah v varstvo našega vinogradništva. In glejte! Za to sejo se slavna Kmečka zveza kar zmenila ni. Njen predsednik (?) dični orjak Roškar, ki je njeni edini zastopnik v tem odseku, niti k tej seji prišel ni. — V sredo, dne 1. aprila pa je bil sklican davčni odsek na sejo, a našega zvezarja — člana tega odseka Pišeka tudi ni bilo.

Ljutomerski okrajni glavar v državnem zboru. Dne 7. tm. so vložili poslanci dr. Korošec in tovariši v državnem zboru interpelacijo radi uradnega poslovanja ljutomerskega okrajnega glavarja Rainer pl. Harbacha.

— **Stavbeni oddelek** namerava vlada prideliti slovenjgraškemu okrajnemu glavarstvu, da se razbremenite okr. glav. v Celju in Mariboru.

Ustrelila se je v Gradcu sobarica Kunolt, ki je služila pri baronu Bonisu v Mariboru. Peljala se je v Gradec, si najela izvoščka in mu naročila, naj jo pelje na pokopališče; medpotoma se je v vozu ustrelila.

Iz Ptujске gore. Shod, ki ga je sklical v nedeljo, dne 5. aprila deželni in državni poslanec dr. Ploj, je bil nad vse sijajen. Čestitati je gosp. poslancu k takemu uspehu. Vkljub slabemu vremenu se je zbralo nad 100 volilcev. Izrekla se je gosp. poslancu enoglasno zaupnica. Na vprašanje domačega učitelja, če je kateri volilec proti zaupnici, se ni dvignila nobena roka. Kaj poreče k temu „Štajerc“? Na shodu se je govorilo samo o gospodarskih stvareh, ne kakor pri štajercijanskih shodih o cerkvi, duhovnikih, o šoli in učiteljih! Iskrena hvala gospodu poslancu!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Narodna delavska organizacija je v Pulju (Istra) dosegla velik uspeh. Delavci vojne mornarice tamkaj imajo svojo bolniško blagajno. Doda se jim je imeli v rokah socialni demokratje. Te dni se je volilo 150 delegatov in narodna delavska organizacija jih je dobila 125, socialni demokratje pa le 25.

Legina šola v Banjolah blizu Pulja bo kmalu zaspala. Lega nazionale je italijansko društvo, ki, kakor pri nas nemški šulferajn nemške, zida po Primorskem italijanske šole, da potujčuje hrvatsko in slovensko deco. A v Istri narodna za vednost tako silno narašča, da šole te družbe druga za drugo ginejo.

Pol milijona velikonočnih razglednic se je že prodalo na češkem v prid češki šolski družbi. Pri nas pa komaj 15.000. — Čehi naj nam bodo vzgled!

V Kočevju so ustanovili slovensko posojilnico. To pomeni osvoboditev slovenskih kmetov na Kočevskem od nemškega denarja, in s tem seveda veliki napredek na gospodarskem in narodnem polju.

Za Bled. Še vedno je nevarnost, da preide ta biser slovenske zemlje v nemške roke. Zato je prišla dne 1. t. m. deputacija tamošnjega občinskega zastopa k deželnemu odboru kranjskemu ter je govorila v prilog nakupa blejskega gradu od strani kranjske dežele. Upati je, da se to uresniči.

V Radulah pri Bučki (blizu Krškega na Dolenskem) se je ustanovila kmečka posojilnica. Splošno se je začelo v zadnjem času na Kranjskem veselo gospodarsko gibanje.

Notarska služba. Imenovan je kot notar g. Jožef Piznik iz Novegamosta v Senožeče.

Društvo slovenskih odvetnikov je imelo preteklo nedeljo v Ljubljani občni zbor, kjer so storili važni obvezni sklepi, katerih se morajo v svrhu čuvanja pravic slovenskega jezika vsi slovenski odvetniki strogo držati. Naj bi pa tudi občinstvo svoje jezikovne pravice povsod neizprosno čuvalo in odvetnike v njih boju za veljavo slovenščine pri vseh uradih dosledno podpiralo.

Gospodarski paberki.

Cena jajc na dunajskem trgu dne 7. aprila 1908.

jajca v zabojih	à 37 k.	po K 2—
I-ma jajca v sodčkih	à 38 „	„ K 2—
II-da „ „	à 38 1/2 „	„ K 2—
Nižje in gor.-avstrijska	à 40 „	„ K 2—
I-ma štajerska jajca	à 37 „	„ K 2—
II-da „ „	à 37 1/2 „	„ K 2—
I-ma moravska „	à 38 „	„ K 2—
II-da „ „	à 38 1/2 „	„ K 2—
Šleska jajca	à 39 „	„ K 2—
Hrvaška „	à 38 „	„ K 2—
Slavonska jajca	à 38 1/2 „	„ K 2—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 77
I-ma banatska jajca	à K 76
zgoranjeogrška „	à K 74
I-ma sedmograška sortirana	à K 75
I-ma „ nesortirana	à K 74
bosanska jajca	à K 74
I-ma bolgarska jajca	à K 78
II-da „ „	à K —
I-ma srbska „	à K —
I-ma gališka jajca sortirana	à K 75
I-ma „ nesortirana	à K 73
I-ma ruska „	à K —
II-da „ „	à K —
I-ma srednja jajca	à K 67
I-ma mala „	à K 63

Razstava pitane živine in rib se otvori 10. aprila na osrednjem živinskem trgu v Št. Marksu poleg Dunaja. Traja do 12. aprila. Poleg pitane živine bodo razstavljene ribe, raki, lupinarice, pa tudi kunci (okrog 500 komadov), nadalje razni poljedelski stroji, motorji, klaje, gnojila itd. Razstavljena bo tudi štaj. živina. Kranjca Pavlin in Popovič razstavita 18 dorejenih prašičev domače reje 14—16 mesecev starih v skupni vrednosti 4000 K. Za darila je namenjena v razdelitev 11.000 K.

Razne novosti.

Luccheni, morilec cesarice Elizabete, je v ječi v Ženevi nevarno obolel in ni upanja, da bi ozdravil.

985 izseljencev se je povrnilo iz Amerike na parniku „Slavonia“ v Trst. Večinoma so Hrvatje in Madžari.

Takso za maturo so zvišali od 12 na 20 K, za eksterniste in zasebno se učeče pa od 36 na 50 kron.

Sladkor dražji. Od sobote 28. marca se je podražil sladkor za 4 vinarje pri kilogramu. Ker v jesen pade cena, hočejo tovarnarji še zdaj napraviti kolikor mogoče dobička.

Društvene vesti.

— **Šentjurski pevski zbor** vabi na veliki koncert, kojega priredi s prijaznim sodelovanjem novega celjskega salonskega orkestra in g. E. Vargazona v nedeljo, 12. aprila t. l. ob 7. uri zvečer v gostilni g. A. Nendl a. — Spored: 1. Eilsberg: „Koračnica v gozdu“ idila, izvaja orkester. 2. H. Volarič: „Gospodov dan“, mešani zbor. 3. Bayer: „Punčka“, valček iz baleta „Punčka“, izvaja orkester. 4. O. Vogrič: „Pismo“, moški zbor. 5. Dr. Jos. Ipavc: „Urica“, ženski zbor s sopran solo (poje gdč. Erna Černovšekova) in sprem orkestra. 6. V. Lisinski: „Putnik“, moški zbor. 7. Millöcker: „Višnjevo nebo“, valček po motivih iz operete „Začaran grad“, izvaja orkester. 8. Dr. G. Ipavc: „Naše gore“, mešan zbor z bariton-solo. 9. Kraus: „Kdo Vaju je poročil“ pesem iz operete „Cigan baron“. — Vstopnina: I. prostori 1 K, II. 50 v.

Polzelska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je priredila v tem letu p edavanje, za katero izreka odbor gosp. pravadatelju, naduč. Petričku še onkrat najtoplejšo zahvalo. — dne 26. t. m. priredi pri g. Cimpermanu na Polzeli igri „Biserica“ in „Demoklejev meč“. Z gotovostjo pričakujemo na ta dan največje udeležbe tudi od zunaj. Vstopnice se bodo prodajale že poprej!

Zahvala.

Podpisano društvo izreka prisrčno zahvalo cenjenim narodnim gospem, gospodičnam in gospodom iz Tebarja, Št. Jurja in Maribora, ki so se zbrali zadnjega sušca v Rušah ter darovali za Ruško kočo 15 K. Planinski pozdrav!
Podravska podružnica slov. plan. društva v Rušah, tač. predsednik:
Davorin Lesjak.

Izjava.

Podpisani Anton Vavtikar, posestnik pri Sv. Katarini, obžalujem, da sem v pijanosti razžalil gospodično Mici Sušnik, gosestnika hči pri Sv. Katarinini.

Tudi obljubim plačati vse stroške.

LAŠKO, dne 7. aprila 1908.

Anton Vavtikar.

Proda se lepo

posestvo

s hišo, velikim hlevom in gozdom, pet minut oddaljeno od prijaznega trga na Spodnjem Štajerskem po zelo ugodni ceni. Ponudbe na naslov: „Ugodna kupčija“ poste restante Sv. Jurij ob juž. železnici.

Josip Repič

mizarski mojster na POLZELI priporoča cenj. občinstvu svoje izvrstne mizarske izdelke vsake vrste ter se priporoča za naročila. Išče tudi mizarskih pomočnikov.

36 23-4

Natakarica

spretna, vešča slovenskega in nemškega jezika, zmožna praprsto kuhati, ki opravlja tudi delo sobarice, se sprejme proti mesečni plači ali na račun s prvim majem

Zreče pri Konjicah

Hinko Dobnik.

3-1

8 18-14

Ljutomerčana

zajamčeno pristno vino le iz ormoškega okraja raznih letnikov ima veliko množino po nizkih cenah na prodaj

Kletarsko društvo v Ormoži.

Kovačnico

z velikim kladivom, brusom, mehoma, na dva ognja, vse na vodno moč, na jako dobrem prometnem brez konkurenčnem prostoru, da pod ugodnimi pogoji za več let v najem. — Nastop 1. junija 1908.

Zreče pri Konjicah.

Hinko Dobnik.

3-1

Ker se bo hiša demolirala, prodam vso zalogo čevljarskih izdelkov

po jako nizkih cenah; preostalo zimsko blago prodajam za polovično ceno. Reparature in in merna dela se prevzemajo kakor doslej. Tudi na obroke prodajam.

Spoštovanjem

Štefan Strašek, Celje, Graška cesta 16.

Spreten SODAR

se išče za Vojnik pri Celju. Hišo z vrto dobi v najem ali pa se mu pod ugodnimi pogoji proda. V tej hiši se vrši sodarska obrt že blizu sto let ter je brez konkurence. Pripravna pa je hiša tudi za kako drugo obrt. 89 3-1

Naprodaj je tudi lepa blizu 5 metrov dolga

steklena stena

z avtomatično se zapirajočimi vratmi in mramornato plačilno mizo s šaltermem.

Več pove Posojilnica v Vojniku.

Vabilo na

OBČNI ZBOR

POSOJILNICE V CELJU

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

Vorschussverein in Cilli, registrierte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung, ki se vrši

v četrtek, dne 16. aprila 1908 ob 2. uri popoldan v sejni dvorani Narodnega doma v Celju

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnega računa pro 1907.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega zapisnika.
6. Prememba pravil.
7. Razni predlogi.

233 1

Načelstvo.

2 kovaška in 1 kleparskega pomočnika

sprejme takoj

Ivan Puncar, v Hrastniku.

Slovenci

zahtevajte v vsaki gostilni le najboljšo

Slatino kisló vodo

ki se prodaja v korist družbe sv. Cirila in Metoda. — Zalagatelj:

JAKOB VREČKO, Slovenjgradec.

Kupujte Narodni kolek!

230 1

E 59/8, 10

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Posojilnice v Celju, zastopane po gosp. dr. Josipu Vrečko, odvetniku v Celju bo

dne 29. aprila 1908

dopoldne ob 10. uri pri spodaj oznamenjeni sodniji, v izbi št. 7 dražba zemljišča vl. št. 124 k. o. Vezovje obstoječega iz hiše št. 20, v kateri se izvršuje sedaj gostilniška obrt, gospodarskega poslopja in enega pašnika.

Neprimičnini, ki je prodati na dražbi, je določena vrednost na 3042 K 10 v.

Najmanjši ponudek znaša 2028 K 06 v, pod tem zneskom se ne prodaje.

Vadija je položiti 305 K.

C. kr. okrajna sodnija v Celju, odd. III.

dne 3. aprila 1908.

MISLITE NA „NARODNO ZALOŽBO“!

Vljudno vabilo k pristopu k „Narodni založbi v Celju“. Deležil so po 100 K, 20 K, ali 10 K. Vsak narodnjak bodi član te zadruga. Pristopni list in pravila se vsakomur na njega željo vpošljejo. Načelstvo „narodne založbe“.

ZADRUGA „LASTNI DOM“ V CELJU

se je preselila s svojo pisarno v lastne prostore

Celje - Rotovška ulica številka 12, I. nadstropje - Celje

Uradije vsako sredo in soboto predpoldne. Pojasnila se dobijo vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri udih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je kreditni zavod in sprejema od vsakogar hranilne vloge, katere obrestuje stalno po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagateljem odtegovala. Zadruga dovoljuje v prvi vrsti stavbeni kredit ter predume na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru. — Vlagateljem so na razpolaganje hranilni nabiralniki (pušice), ki so najpripravnije sredstvo za varčevanje. Izmed slovenskih zavodov ima le zadruga „Lastni dom“ vpeljane te hranilne nabiralnike.

73 16-5

85 4-8

Naznanilo.

Želim približno v št. Peterski ali v št. Pavelski fari v Savinski dolini dobiti primerno

stanovanje za 4 osebe

z mesečno ali polletno pogodbo. Naseliti se želim koncem meseca maja ali junija. Kdor ima tako stanovanje pripravno, naj naznani natančno, kje da je, uredništvu „Narodnega Lista“ pod številko „747“ ali pa pod „M. W.“

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke kameučki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Častna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami od najpreprosteje do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznано dobro blago. Solidna in točna postrežba.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, Gledališka ulica št. 9

izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah.

5

52-14

Kovaškega učenca

in več pomočnikov sprejemem takoj

Franc Ivančič, kovaški mojster, Ljutomer.

Nepremočljive

plahete

za komate in vozove

po najnižjih cenah priporoča

trgovina z železnino „Merkur“

Peter Majdič, Celje.

Darujte za „Narodni sklad!“

Kdor želi kupiti uro, srebrnino ali zlatnino, naj se obrne na največjo in najcenejšo tvrdko

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga niklastih, jeklenih, srebrnih in zlatih žepnih ur, budilk, vsakovrstnih stenskih ur, srebrnih in zlatih prstanov, uhanov, zapestnic, verižic, priveskov itd. Velika izber očal, naočnikov, zdravniških in drugih termometrov, barmetrov, tehtnic za vino, mošt, žganje itd. Prosim, oglejte si mojo trgovino in zalogo.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Naročite cenike, katere razpošiljam zastonj in poštnine prosto.

Točna postrežba! Nizke cene!

